

dimpotrivă, ele degajă o viziune superioară, intelectuală, asupra textului, căutându-i sensurile profunde.

Închei acest scurt portret de echipă teatrală (tot ce am spus până acum este valabil și pentru toți interpreții acestui colectiv) afirmând că fiecare spectacol al acestei formații este gândit ca un act moral. Aceasta se vede și în repertoriu, și în spectacol. Prin opera lor teatrală, ei urmăresc perfecționarea morală a spectatorului, înarmarea lui cu convingeri ferme, li sugerează atitudini față de orice destabilizare morală, adică urmăresc o profundă educație cetățenească. Patriotică, prin implicațiile ei sociale.

Sînt, spre bucuria noastră, multe astfel de colective teatrale, în țara noastră. Despre ele s-ar putea scrie în termeni elogioși, pentru că munca lor dezinteresată și dorința lor de frumos împun aceasta. Din doi în doi ani, confruntarea din cadrul Festivalului dă pulsul fiecărei formații. Îmbucurător este faptul că, aproape niciodată, acești „matadori” nu coboară ștacheta artei sub un anumit prag. Se păstrează proaspătă, în aceste colective, dorința de a produce spectacole de înaltă ținută artistică. Le urez, tuturor, succes în această nobilă strădanie a lor!

■ VICTOR MOLDOVAN

Din unghitul animatorului

Îmi face plăcere să vorbesc despre teatrul de amatori, el reprezintă o parte, de loc neînsemnată, din viața mea. Și trebuie să recunosc că am acumulat oarecare experiență de îndrumător. Primul semn al unei oarecare reușite în această muncă datează de 24 de ani, cînd am montat Steaua fără nume de Mihail Sebastian. Iar cînd am început, mă sprijineam pe pregătirea didactic-pedagogică dobîndită ca asistent și ca lector la Institutul de teatru, pregătire care mi-a fost de mai mare folos decît mi-aș fi închipuit. Am deci autoritatea morală să afirm că dirijarea actorilor amatori se deosebește fundamental de cea a profesioniștilor. Amatori iubesc teatrul, vor să joace, dar o pot face numai într-un anume registru, într-un anume stil. A le cere să compună e greșit; nici nu le prea place, nici nu le prea iese bine; ca să-l faci să fie convingători, trebuie să le dai senzația că se joacă pe ei înșiși.

Reușita, nu numai artistică, dar și pe planul coeziunii de grup, depinde, deci, în mare măsură, de repertoriu. Asta este problema cea mai importantă: trebuie să-l alegi și să-l compui în funcție de oamenii disponibili în stagiunea respectivă. Dacă nu-i oferi partitura potrivită, formația se simte afonă și se dezalcătuieste. Piesa e liantul. Mai totdeauna caut, căutăm împreună, piese pe profilul echipei, pe de o parte, adecvate specificului pro-

fesional, pe de alta. În funcție de cum au fost distribuiți, de interesul pentru piesă și pentru roluri, vin la repetiții și acceptă să joace (să nu uităm că repetițiile se țin numai în timpul liber, niciodată în orele de producție). În general, firește, preferă... partiturile generoase. Firește, și între amatori există actori talentați și... invers; unii au ureche, alții n-au, dar uneori și aceștia se dovedesc necesari, prin entuziasmul și dragostea lor de teatru.

Primul contact, după găsirea textului: lectura la masă. Acum se produce celălalt moment decisiv: modul cum li-l recomand, cum li-l descifrez. Am observat — și, în funcție de asta, mi-am și modelat atitudinea, m-am autoeducat — cît de mult contează felul în care te prezinți în fața lor. Sînt extrem de receptivi la „forma”, la starea de spirit în care lucrezi. El pretinde regizorului, instructorului, entuziasm, bună dispoziție, să-l simtă îndrăgostit de piesă încă de la lectură.

Nu mă sfîșesc să spun că munca este uneori istovitoare; trebuie să găsești argumentul pentru a declanșa participarea, să știi să ții permanent treaz interesul, atmosfera de lucru s-o faci plăcută, destinsă. Să fii în stare să-ți reprimi micile exasperări, nerăbdarea, oboseala... Spre deosebire de profesioniști, aici, încă din prima etapă, trebuie să lucrezi cu fie-

Interpreții piesei „Romeo și Julieta la Mizil” de George Ranetti, I.C.T.B.

care altfel, să apelezi la fondul de experiență de viață, de trăiri, să-i găsești fiecărui „cheia”. Nu faci altfel teatru, cât psihologie, ești deschizător de orizonturi, antrenor, animator...

Nu numai interpreții, ca individualități, sînt structural diferiți, ci și echipele își au fiecare personalitatea sa, cu care trebuie să găsești limbajul comun. Acum lucrez cu trei trupe, care nu seamănă deloc între ele: Teatrul muncitoresc „Marcel Anghelescu” al Combinatului Poligrafic „Casa Școlii” este o echipă bine sudată, reunind mai multe generații; cei mai vechi joacă de douăzeci de ani, alții au început abia anul acesta. La I.C.T.B. sînt numai tineri sub 30 de ani — deci, alt repertoriu, alt fel de muncă și de rezultate. Așadar, se cere de fiecare dată o investiție intelectuală concepută anume. S-ar putea ca unii să creadă că metodele de lucru despre care am vorbit sînt învechite; dar tocmai asta nu e adevărat. Oamenii cu care lucrez sînt consumatori de artă, urmăresc spectacolele teatrului profesionist, sînt în

măsură să-și dea seama de calitatea muncii noastre, să aprecieze metoda pe care o aplicăm.

Regulamentul de funcționare a teatrelor muncitorești cerc o activitate permanentă, ceea ce ne obligă să avem două-trei premiere pe stagiune. Jucăm, evident, piese românești de strictă actualitate sau clasici români, dar am introdus în repertoriu și lucrări din dramaturgia universală. Așa am montat **În zonă** de O'Neill, **Furnici** de Aldo Nicolaj și acum avem în vedere o savuroasă comedie, **Interpretul** de Tristan Bernard. La studioul „Luceafărul” repetăm o minunată comedie de Ion Băieșu, **Necunoscutul**, și ne amuzăm chiar mai mult decît ar trebui — situație periculoasă, ne prevenea regretatul Sică Alexandrescu: „cînd rîd actorii, pe scenă, n-o să rîdă publicul din sală”. Dar o să avem grijă să ne oprim la timp.

La I.C.T.B. încercăm un lucru nou. Anul trecut, a apărut în „Știința tineretului”, un reportaj de Dragomir Magdîn despre căminul de nefamiliști al întreprinderii noastre.

prinderii. Mi-a plăcut foarte mult și m-am gândit că ar merita să prindă viață pe scenă. Ar fi fost o șansă ca actorii mei să se joace mai mult pe ei înșiși, iar pe scenă să se vorbească despre problemele lor de viață, descoperite de inspiratul gazetar. Autorul a fost de acord, și-a dramatizat textul, și a ieșit o piesă care oferă posibilitatea unui joc foarte viu și modern; locul acțiunii se mută mereu — pe stradă, în taxi, la club, la gară etc., ceea ce invită la o montare dinamică și foarte sinceră, într-un permanent dialog cu spectatori.

Cu toate rigorile iernii, repetițiile se țin regulat: ne străduim ca următoarele două premiere să însemne succese ale teatrelor muncitorești din Capitală în noua ediție a Festivalului național „Cin-tarea României”.

La Teatrul muncitoresc „Marcel Anghelescu”, am avut bucuria să dăm premiera, în decembrie, cu piesa plină de farmec și duioșie **Zodia fericirii** de Dina Cocca. Distribuția, foarte numeroasă (lista personajelor cuprinzând trei generații, de la un bunic de 90 de ani la o fetiță de 3), s-a nimerit să fie destul de omogenă. Bucuria echipei a fost că la premieră era în sală autoarea. De altfel, se întâmplă și cu alte ocazii ca printr-o spectatori obișnuiți să se afle și personalități ale scenei românești, „idoli”, ca maestrul Radu Beligan, regizorul Horea Popescu, Sanda Manu, Mircea Albulescu, Draga Olteanu-Matei, Ion Cojar, și mulți alții — și întotdeauna astfel de întâlniri vitalizează relația de lucru, înviorează atmosfera, lunile de efort și răbdarea investită își găsesc răsplata în acest gest de solidaritate artistică și omenească.

Am să închei cu ceva despre care se vorbește mai rar: problema „adevărului talent”. Majoritatea celor ce joacă din plăcere și cu plăcere nu aspiră să devină actori și nici n-au date pentru aceasta. N-ar fi nici firesc: nu aceasta e menirea teatrului de amatori. A sădi o iluzie, a încuraja vitejia fără temeii înseamnă a strica viața unui om. Dar excepții există, și cei care sînt siguri că au „chemare” găsesc întotdeauna drumul spre scenă; lor, acest „stagiul”, într-o echipă de întreprindere, le este util, ca test de autocunoaștere și ca școală. Dau doar două exemple: Diana Gheorghian fost manechin la I.C.T.B., este studentă în anul IV la I.A.T.C. și joacă deja pe

Interpreții piesei „O aventură pe buzunarul vieții” de Aristide Butu-noiu, la Teatrul muncitoresc „Marcel Anghelescu”. În prim-plan Anca Jalea și Sandu Ștefănescu

scena Teatrului Național, în spectacolul **Ioneștii**, alături de Silvia Popovici, de Gheorghe Dinică; Marian Ghenea, fost muncitor fotograf la Casa Scînteii, a făcut parte din echipa Teatrului muncitoresc „Marcel Anghelescu”, iar azi este student în anul I la clasa lui Mihai Mălaimare..

Și amatorilor, scena le deschide o lume. Lumea. Rămîne ca, în ea, fiecare să-și găsească locul lui.